

Nunphung Launak

Na ramthar ah kal dingin inn na chuahtak tikah, kokek na ziaza le na nunning kha nai phorh. Nunphung ai dan lulhnak na ramthar na phak tikah, thinlung tuarmi phun tampi le tuarnak chuak khut na hmuhton khawh ko. Tahchunnak ah, na lung a buai men lai, na phinglau men lai, na aipuan a fawi men lai, zei set ruah awk hngal lo in na um men lai i, midang ah i hngat top hau phun in na um men ko lai. Hi thil pawl hi na ton hna ahcun, **nunphung launak** na ton bia a si kho.

Nunphung launak hi a cang theumi a si i, mi tam u nih Australia an phak tik ah phun pakhat khat in an ton cio ko hna. Philh hlah, Australian mi tampi hi ramdang i hrinmi an si. Hi Australian mi hi vawleicung ram 200 hrawng in a rami an si. Nang kha a phan hmasa bikmi na si hlei lo i, nangmah lawng a tongmi na si hlei lo.

Nunphung launak tei khawh nakdingah, thahlei zuamnak a herh, asinain na philh lo dingah a biapimi cu, nangmah lawng hi lungrethei in a ummi na si hin lo. Mi tam u hi ramthar an phakka zarh chung le thla chung ah cun, kha tuarnak bakte kha an ton cio ko – zatlang le nunphung dannak tualchung ah a hung chuak thutmi thlennak nih a chuaupmi thil kelte a si ko.

Nunphung launak a kalning hi dot li in a um. Mah cucu, na hngalh tikah, na tuarnak thinlung le hmuhtonak kha na hun tei khawh deuah te ko hna lai.

Dot 1: Phakka lawmh (Nuamhtuknak): Australia na phakka ah ruahchannak sangpi le hnabeiseinak nganpi na ngei men hna lai. Na caah thil zeizongte hi duhung le lungtho a si.

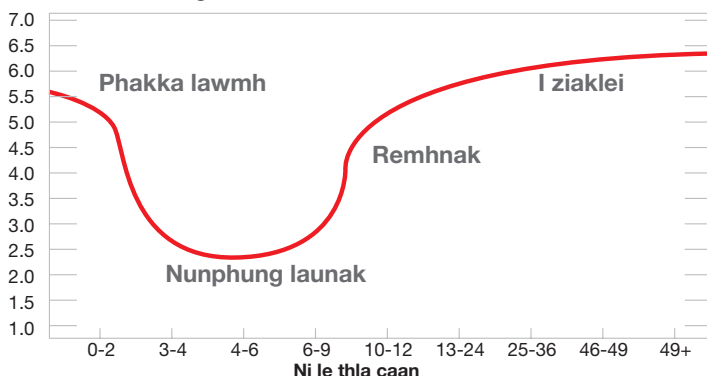
Dot 2: Nunphung launak /buainak (aiphuang): Mithmuh kuttongh harnak tampi nih a hun in lemh, khuasaknak inn le rian kong, asiloah, holh cawnnak ah min i peknak tbk. harnak pawl. Hnabeidonghnak, ingchiatnak, zakzumnak, tihnak, thinhunnak, khuasual thinlung, nehnun ngaihnak, aiphuannak, asiloah, lungrawknak an si kho. Mitkuh hrio, thadihnak, rawlka thawt lonak le simhnak tehna zong na tuar kho men.

Dot 3: Damlei/ remhle (Sersiam thannak): Thinlung intuarnak pawl kha hei iap khawh hram nai thok, na Mirang holh a hun tthangcho i, Australia ah hmuhtonak tam deuh na hun ngei. Tuarnak thenkhat, hmailei kong fianlonak tehna le mah le mah i zumh lonak tehna belte na ngei ko rih men hna lai. Na ruahchanmi hna hmuh asi rih lo.

Dot 4: I zialei (Nunphung pahnih cawknak): Hun i ziah ciahmah a si cang. Na ramthar holh, ziaza, nunning, tirawl le minung na hun i ziah deuh cang hna. Na hna a hun ngam deuh suaomau i, Australia hi na ram ah na hun pom cang. Mah hi dot phak nakdingah kum nga, asiloah, cu nak tam a rau kho. Na thinfual law nangmah lawng na si lo kha philh hlah.

Ramdang nunphung ah thinlung remhnak U-ngerhnguaih pungsan

Remhnak kalning

Ahopaoh hi mah le nunphung tuanbia an i uang cio kho i, an i hnangampi cio kho ko. Thinlung kau le theihhngalhnak he Australian mibu upat, chimthiam le Australian rammi he na nunphung i hrawm awk a cawngthiam kho na si. A tanglei hi na dirhmun thar harsatnak tei nakdingah thinlung cheuhnak cazin a si.

Biangai, hmuthiam law thinlung kau ngei peng

Australia zatlang zultphung hi na zia theng lai lo. Mi chimmi kha thinlung pe in ngaih i zuam law, an pum cawlcangh biachim kha hmuthiam i zuam. Dawhcahte in bia in le pum in biakchawnhning na thiam ko lai.

Bia hal

Australian nunphung ah sullam ngeimi nunzia ka hmu lio maw, ka caah a hmaan lomi, asiloah, phundangte a simi a lo maw tiah nangmah le mah bia i hal. Na hngalh lomi thil zeimaw a um ahcun, hihi philh hna, a kong kha tam in na theih lo ruangah a si kho. Na zumhmi minung kha bia hal hna. Na riantuanpiaktu nih an bawmh khawh lengmang lai, asiloah an tuaapiak khotu ding minung sinah an kuat lai.

Bak huahmahpi in ni

Nunphung thar na hun hmuhton lio ah palh sualnak na tua men ko lai. Hi palhnak thenkhat ah hin na nih khawh ahcun, thiam, remhthan le a dihdonghle hmuhton nuamhnak ah an bawmh lai.

Tihphannak le aiphuannak

Nunphung thar hun thiam vuaimai colh hi a fawite lo. Nunphung cawhnak dirhmun hi a caancaan ah cun, a sullam fian a har ko lai. Hi dirhmun ah hin, tihphang le aiphan thinlung ngeih hi kokek a si. Hiti thinlung ngeih hi a thar khuasak hmuhtonak ah ai telmi thil kel a si ko ti hi na hngalh ahcun, tha chin in na tei khawh phah men lai.

Na miphunbu chungah i tel ve

Nunphung dang nunning lamthar ton le hngalh hi man ngei ngaimi a si. Mi hmuhton i zuam law cun na miphunbu chungah teltum i zuam. Hi nih hin Australia kong hngalh le Australian mi pawl he na nunphung i hrawm awk an bawmh lai. Leng ah chuak, i pumpe law i manh lo ngai in um peng ko.

Na hmailei ruahchannak lamsialtu rian ah i tel

Na phakka caan hi nan nunlam karhlannak dot 1 bantuk khin zothiam i zuam – na hmailei ruahchannak ai thoknak a si. Holh cawnak ah kai. Hi cawnak nih hin holh thiamnak lawng an pe lai lo; na miphunbu ah va chuahlanghnak an bawmh i, mah le mah i hmaizahnak thanchonak ah an bawmh.

Na caah thiltha asi mi caan hmante in tua

Pum cawlcanghnak thenkhat tua hna. Leng ah chuak law lamleng tua, tli, asiloah, saikel i cuan. Hawi le kom tong hna. Na huam ciami zia kha tua, asiloah, tua hnik na rak duh zungzal nain a tuahnak caanrem na ngeih lomi thil pakhat khat kha tua hram thok, tahchunnak ah, tisik anhnah dum ah thlaikung cin tehna, ringawn pakhat khat tum cawn tehna, tinbawsii thuh tehna, asiloah, lentecelh cawn tehna thok.

Australian Government
Department of Social Services

Mipeem Caah Tuantu Ramkip Huap Phu nih
Australian Cozah Zatlang Bawmhnaak Phu
ai-awh in a cawnpiak hna

